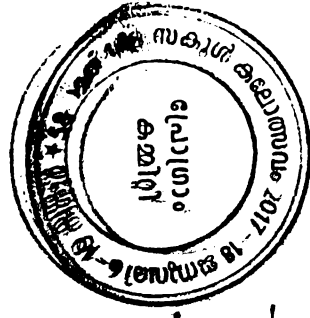

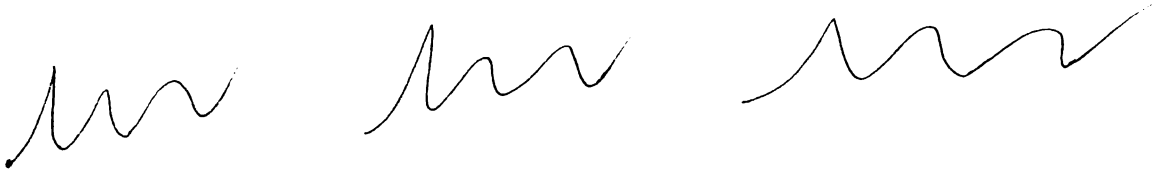
HS → (15)

HS → 15

कारुण्यं परमा धर्मः ।

सहायहस्यम्

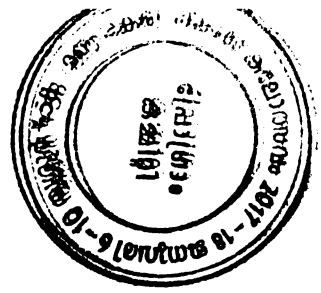
"भवता आहूयमानं संख्या बरिधौ नास्ति....।" बहुवारं वाणी
कराति, पुत्रस्य दूरवाण्यात् इत्यमेव वाणी आनाति शारदा अतीव
दुःखितः अभवत्। अश्रुकणामि तस्याः ऐश्वर्यं मुखे स्नानं कराति।
अश्रु दुःखेन अश्रुकणामि नीत्वा सा आच्छेत्। शारदस्य दुःखं मुखं
दृष्ट्वा तस्याः समीपे स्थितः वंछनाथः शारदस्य इति अवस्थायां
कारणं अन्वित्यति। - "अम्बायां नाम किं? किं कारणेन अतीव
दुःखितः अभवत्? तस्य वचनं श्रुत्वा शारदा अवदत् - "अहं शास्त्र-
द्विगीं मम अवस्था अति दुःखं भवति। शारदयां वचनं श्रुत्वा
वंछनाथः तस्याः जीवितकथा अन्वित्यति। अश्रुकणामि नीत्वा
सा अवदत्।

मणिमला इव मम भर्तृगृहम्। इक शब्द मनोहर ग्रामं।
हृदयवर्षे सुन्दरं क्षेत्राः। सन्तोषेन नृत्यं करोति वृक्षाः। का...
का... कृजति कण्ठः। मधुरं गान्धति कोकिलः। साकं, मां
इकं पुत्रः अस्ति। इकं समर्थाः। पठनकार्यं, क्रीडकार्यं, च
अध्यापकानं समीपे स्थापित्य विद्यालयां अभवत्। तस्या

तस्या तस्य दृष्ट्या कंधायां परीक्षा फलं सः
उन्नत विद्ययां लभ्यते। इत्यस्य आधापकानां मम मित्रं

शशाकृष्णः हावक वसवान् - "ग्रामीणविद्यालयं पुत्रं वाठयित्वा
 तस्य 'फ्रूचर' किमनन्ति नाशयति? अतः नगरं आयात् ।
 नगरस्य यस्मिन् विद्यालये पुत्रस्य उपरिपठनं करोतु ।"
 शशाकृष्णस्य अभिप्रायं उत्तमं इति ज्ञात्वा सामाये मम
 भर्तृ शकं पुत्रस्य उपरिपठनं वांग्लूर नगरे हाव करोति
 इति कार्यं चिन्तयति । चन्द्र वारस्यानन्तरं मम पुत्र
 श्रीदर्शः तस्य उपरिपठनं वांग्लूर नगरे आरब्धवान् । हाकं
 हस्तदूखाणी, अन्तर्जालि नूतन "हावकोल्ड" इत्यादीनि स.
 लभते ।

वांग्लूर नगरस्य उपरिपठन समये प्रथमवर्षे सः तां ४ ताणी
 करोति । द्वितीय वर्षे सः समानं संभाषणं करोति । किन्तु, पठनस्य
 द्वितीय वर्षे सः हाकं प्रणयविवाहं कुर्वन् । पत्नी, मालती नाम
 "हाव" "इन्डियनविशिंग" विद्यालये । "रजिस्टर" विवाहस्य
 अनन्तरं तां ग्रामं आगच्छन् । किञ्चित् कुर्वन् त्वं मालतीं
 स्वीकरोति स्वीकरणं करोति । किन्तु, अति वेगं सः सा उत्तमवरा
 आरब्धवती । तस्य द्विव मक्षणानि, द्विव कार्याणि च करोति ।
 श्रीदर्शस्यः, मम, मम ४ पत्नी च कार्यं न चिन्तयति । सः
 समानं, अन्तर्जालि हाव अस्ति । श्रीदर्शः मालतीनां कार्ये कार्यमेव
 चिन्तयति । मम कार्यं सः विस्मयति । हाव वारस्यानन्तरं
 मम भर्तृ हाव हाव दिवसं पुत्रं, पत्नीनां संभाषणं समानं
 हाकं विवाहं देवदासः मृतं अभवत् । अतः अहं अतीव
 दुःखितः अभवम् । भोजनं न करोति, जलं न पिबति ।
 अन्यं आकस्मिकमेव प्रवेशनं करोति । सावधानं अहं

पूर्वस्थिति लभत । इहं अहं

इहं आगत्य पुत्रं, पत्नीनां संभाषणं हाकं मीक्षित्वा
 भीतिजनकं सत्यं ज्ञात्वा अहं अतीव दुःखितः अभवत् ।
 मम वृद्धसदनमप्यमेव तं चर्चितम् । मम जीवितं पुत्रस्य
 भारः । इदानीं अहमेक वृद्धा, हाकं मूर्खा... । मम संरक्षण
 कार्ये पुत्रं मालती च अतीव कार्यः अभवत् । हाकं पित्रं
 पुत्र तस्य अभिप्रायं अहं अवधारयति । सः अवदत् - "अम्बा,
 नातिदूरं कश्चन स्नेहालयं अस्ति, तत्र अम्बां गच्छति
 इच्छाम्यहं ।" एष प्रतिमासं तत्रागत्य अहं मातुम् द्रक्ष्यामि ।
 पुत्रस्य इति वचनं श्रुत्वा अहं अतीव दुःखितः अभवत् ।
 रुदन्तं रुदन्ति अश्रुकण्ठिनो नीत्वा अहं अवदत् "वृद्धसदनम् अहं
 गच्छन्ती संभ्रम्य एतत् जान्तामि साकं अहं मम सहाय्यरूप
 इहं हाकं दिनैः वासं करोति । मम अभिप्रायं शीघ्रैः अनुवर्तते
 अद्य, ~~मिच्छन्ती~~ आनुवेदशालां गच्छति इति कार्यं
 वदति अहं, नहं नगरे अगच्छति । इदानीं आनुवेदना न
 सहयति अहं पुत्रं वाणी करोति । किन्तु सः वाणी न
 कर्तन्ति ~~वदन्ति~~ करोति । सः स्वः मम अहं वृद्धसदनं गच्छति ।
 अहमेकं भार... इति वचनं करोति शरदा अति शब्देन
 रुदति । तस्याः वचनं जीवितकथा श्रुत्वा वेणुनाथः अवदत्
 - "अम्बा, अम्बा, मम साकं गच्छति, मम मातुः तुल्यं
 अहं अम्बायां कार्यं शक्यति । मम पत्नी सति च अम्बायां
 अम्बायां कार्यं शक्यति । किन्तु तदानीं वेणुनाथस्य वाणी
 अगच्छत् ~~मिच्छन्ती~~ अम्बायां सत्यं तदानीं वेणुनाथस्य वाणी

भ्रमच्छेत् १

- "कोसल्या सुप्रजा रामपूर्वा
सकृद्या प्रवर्तते" ।

नव शीता, तस्य पत्नी । शः शरदस्य कथा सीता अवहत्
इदानीं शीता अतीव सन्तोषः । सा शरदायां स्वीकरणस्य स्वीकरणस्य
प्रवर्तनानि आशङ्कयती । वेणुनाथः ~~श~~ शरदां अवहत् । 'अम्बानां
स्वीकरणकार्ये अहं अतीव सन्तोषः । किन्तु, इति कार्यस्य
कार्ये श्रीदशस्य अन्वयार्थे अत्यावश्यमेव ।

अतः ~~वेणुनाथस्य~~ सहाय्येन शरदा पुनरपि मायी
करोति । "भवता आङ्गुष्ठमानं संख्या परिधौ नास्ति..." इति वचनं
नव वाच्यते इति वचनमेव - "भवत् भवता आङ्गुष्ठमानं संख्या
परिधौ नास्ति... ।